

Hørings svar om "Forlengelse av midlertidig lov om innreiserestriksjoner for utlendinger av hensyn til folkehelsen og midlertidige saksbehandlingsregler i utlendingsloven for å avhjelpe konsekvenser av utbruddet av covid-19" (Saksnr: 20/4175)

Oslo, den 16. september 2020

Til Justis- og beredskapsdepartementet

Vi viser til høring om forlengelse av midlertidig lov om innreiserestriksjoner for utlendinger av hensyn til folkehelsen og midlertidige saksbehandlingsregler i utlendingsloven for å avhjelpe konsekvenser av utbruddet av covid-19, og vil med dette levere **forslag om å tillate au pairer fra tredjeland å reise inn til Norge**. Vårt forslag til lovendringen er at unntaket utvides til å inkludere au pairer, som har fått au pair-tillatelse, og gi dem lov til å reise inn til landet og gjennomføre sitt au pair-program.

Au pair-tillatelse har alltid vært kategorisert av UDI som studietillatelse og vi foreslår at de på like fot med de andre utlendinger med studietillatelse får lov til å reise inn til Norge.

I Høringsnotatet (3.1.2)* står det: *I medhold av forskrift om innreiserestriksjoner § 4 gjøres det unntak for utlendinger med oppholdstillatelse i familieinnvandring, i forbindelse med de fleste typer arbeid og som student.**

Au pair-tillatelse er en kategori som har felles trekk fra alle disse 3 kategoriene – studier, arbeid og familie, men au pairer får ikke lov til å komme til Norge. I høringsnotatet står det at «Det gis rett til umiddelbar innreise for de fleste utlendinger som gis oppholdstillatelse, se avsnitt 3.1.2.», men «enkelte grupper utlendinger gis fremdeles oppholdstillatelse med utsatt adgang til innreise». Dette gjelder bl.a. au pairer. Det hjelper veldig lite å få en au pair-tillatelse når man ikke kan reise inn til Norge likevel. Noen au pairer har fått innvilget tillatelse i mars, men vet fortsatt ikke når de får lov til å komme til Norge. Det skaper mye forvirring og misforståelser blant au pairene og vertsfamiliene.

I Høringsnotatet står det: 3.1.3 *Smittevernloven Smittevernlovens formål er å verne befolkningen mot smittsomme sykdommer ved å forebygge dem og motvirke at de overføres i befolkningen, samt motvirke at slike sykdommer føres inn i Norge eller føres ut av Norge til andre land, jf. lovens § 1-1. Smittevernloven § 1-5 fastsetter at tiltak etter loven må være basert på en klar medisinskfaglig begrunnelse, være nødvendige av hensyn til smittevernet og fremstå tjenlig etter en helhetsvurdering.*

Det finnes ingen medisinskfaglig begrunnelse for at det å invitere en ung person som kommer med en au pair-tillatelse skal være farligere for samfunnet enn å invitere en annen ung person fra samme land, som har student-tillatelse.

Tvert imot. Realiteten peker på at au pairer har mye mindre risiko for å smitte mange personer. I loven står det «Søkeren må være sikret bolig (losji) som tilfredsstillende offentlige krav i den tiden søknaden gjelder, jf. [utlendingsforskriften § 10-12](#). Det er i tillegg et krav at au pairen bor hos vertsfamilien under hele oppholdet og har eget rom.» Så i praksis får alle au pairer som kommer til Norge eget rom, og veldig ofte også eget bad i vertsfamiliens hus. Siden juni og juli kom det en del au pairer fra «røde» land og alle vertsfamilier har tilrettelagt tilbud om gode forhold til 10 dagers karanteneopphold. Vertsfamiliene er i forveien forpliktet til å sørge for au paires kost og losji og au pairer har mye bedre forutsetning for å holde seg hjemme og få servert mat enn studenter eller

andre typer arbeidstakere. Vertsfamiliene er selvfølgelig selv ikke interesserte i at de eller deres barn blir smittet av sin au pair. Derfor sørget de for å minimere risikoen for å bli smittet.

Vi vil også nevne at noen få au pairer som har reist på ferie til deres hjemland i sommer har tatt test for covid-19 på flyplassen på vei til Norge og de har oppholdt seg i 10-dagers karantene.

Hva er så grunnen til «nedprioritering» av au pair? Er au parene mindre viktige/ mindre verdt enn studentene?

Studenter får visum for et år om gangen, mens au pairer får tillatelse for 2 år. Dvs. au parens opphold kan ikke betraktes som mer «midlertidig», enn for eksempel studentenes.

Europarådets avtale fastslår at au pair tilhører en spesiell kategori som har fellestrekk med både studenter og arbeidstakere. Au pair-oppholdet har et utdanningsmessig og et kulturelt formål. Au parens arbeidsdag er begrenset, og au pairen skal gis mulighet til å delta på norskopplæring.

Vertsfamilien er forpliktet til å betale for norskkurs for au pairer til 17.700 kr for 2 år (8.850 kr per år). Au pairer deltar i norsk-undervisning i nesten alle språkskolene i alle større byer i Norge.

FHI skriver at smitteverntiltak «må ha et lovlig grunnlag, tjene et legitimt mål og være nødvendig, samt stå i et rimelig forhold til det som ønskes oppnådd, være effektivt og være så lite inngripende som mulig...» (Rapport fra 11. september 2020, FHI,). I sin rapport fra 1. juli 2020, skriver FHI at det er liten fare for import og spredning av covid-19 med personer som kommer til Norge og oppholder seg i karantene de første ti dagene i Norge. Vi mener derfor at tiltaket med innreiserestriksjoner ikke står i et rimelig forhold til hvor inngripende dette tiltaket virker på de gjeldende menneskers liv.

Hele au pair-ordningen er bygget på at au pairer skal bo hos sin vertsfamilie og skal behandles av vertsfamilien som familiemedlem. I forskriften ([utlendingsloven § 26](#) første ledd bokstav a, jf. [utlendingsforskriften § 6-25](#)) står det at «Vertsfamilien skal behandle au pairen i så stor grad som mulig som et familiemedlem og au pairen skal få delta i vertsfamiliens daglige oppgaver i hjemmet.»

Dette står i den av UDI standardiserte Au Pair kontrakten (kontraktens side 2, §4), som alle vertsfamilier og au pairer underskriver:

4. Au parens rolle i familien.

Au pairen skal behandles som et familiemedlem og få mulighet til å delta aktivt i familielivet.

Når loven og kontrakten sier at au pairer behandles som familiemedlemmer så er det naturlig at de også får lov til å komme til Norge og være en del av familien, som har invitert dem nå som Norge har åpnet for familieinnvandring.

Vi vil påpeke, at selv om det var lov for au pairer som allerede var i Europa eller som er EU-borgere å reise inn til Norge, har deres ankomst vært veldig kontrollert. De har vært nøye med å passe på karantenereglene, vertsfamiliene har hatt god oversikt og ingen har så langt blitt smittet av deres au pair.

Vi ser ingen grunn til å tro at hvis en au pair kommer fra tredjeland vil hun passe mindre på karantenekrav enn en pair au pair som flytter fra et annet europeisk land eller enn en annen utlending som kommer fra tredjeland med en arbeidstillatelse.

Når vanlige arbeidstakere får lov til å komme til Norge så er det underlig at au pairer ikke skal få lov til det. De har i praksis fast arbeide med gode beskyttelsesforhold, de har 2-årig kontrakt, de betaler skatt som vanlige arbeidstakere og de betraktes av flere etater i Norge som vanlige arbeidstakere (for eksempel av Skattekontoret).

EU-borgere og au pairer fra tredjeland, som befinner seg i Europa har lov til å komme inn til Norge, selv om de kommer til Norge med akkurat samme betingelser som au pairer, fra ikke-EU land. De kommer også fra «røde land» som ikke alltid er mer «rødt» enn andre europeiske land. For eksempel kan en spansk au pair fint reise inn til Norge selv om smittenivået i Spania er en av de høyeste i verden. Samtidig kjenner vi til en au pair-søker fra Kina, som har ventet på tillatelsen i snart 10 måneder og hvis restriksjonene blir forlenget vil hun ikke kunne reise til Norge kanskje enda 10-11 måneder, selv om antallet smittede i Kina for øyeblikket nesten er fraværende i forhold til Norge, mens en spansk au pair kan komme til Norge selv om Spania har i ekstremt høyt smittetall.

Dette oppfattes som veldig urettferdig og uhensiktsmessig for mange søkere, som befinner seg utenfor Europa.

Schengen-samarbeidet

I Høringsnotatet står det: *Tiltak som begrenser den frie bevegeligheten innad i EU-/EØS-området og tiltak som begrenser reiser over yttergrensene berører imidlertid EØS- og Schengen-samarbeidet, og EUs institusjoner vil ønske mest mulig felles opptreden ...*

Vi anbefaler at Norge i stedet for å beholde uhensiktsmessige restriksjoner opptre som de andre land i Schengen-området og tillater au pairene å komme. Her vil vi påpeke at andre Schengen-land tillater au pairer fra tredjeland å komme til Schengen-området.

I Høringsnotatet står det også: *Når det gjelder Schengen-samarbeidet, vises det bl.a. til grenseforordningens artikkel 6 nr. 1 bokstav e, som fastsetter som et vilkår for tredjelandsborgeres innreise at de ikke må anses som en trussel mot folkehelsen i medlemsstatene.*

Vi ser ikke at ankomst av de få au pairer, som har søkt om tillatelse, vil være en «trussel mot folkehelsen» i Norge eller medlemsstatene. Spesielt fordi medlemstatene tillater au pairer å reise inn til Schengen (se for eksempel <https://politi.dk/en/coronavirus-in-denmark/travelling-in-or-out-of-denmark/persons-resident-in-banned-countries>)

I 1969 har Norge underskrevet [Europarådets europeiske avtale om ansettelse av "au pair"](#) av 24. november 1969, som definerer og standardiserer vilkårene for au pair-plassering.

Avtalens artikkel 2 definerer "au pair-ansettelser" som "midlertidig opphold i familier, mot visse tjenesteytelser, av unge utlendinger som kommer for å øke sine språkkunnskaper og eventuelt fagkunnskaper, og for gjennom et bedre kjennskap til mottakerlandet å utvide sin allmennutdanning." Tjenesteytelsene au pairen bidrar med kan bestå av lettere husarbeid og barnepass.

Ved å innføre forbud mot innreise for au pairer til 1. juli 2021 vil regjeringen i praksis muligvis ødelegge au pair-ordning i Norge uten at det er egentlig vedtatt nedleggelse av ordningen.

Notat: Det store flertallet som gis oppholdstillatelse får nå adgang til umiddelbar innreise. Per 30. august har UDI 392 søknader om oppholdstillatelse som ikke er behandlet, og som knytter seg til bestemmelser som ikke i seg selv gir adgang til innreise med en gang. Om lag to tredeler av disse søker som au pair. Dvs. at det er ca. 250 au pairer som venter på å komme til Norge. Hvis restriksjonene blir forlenget til sommeren 2021 vil det bety at en stor del av dem kan miste en avtale, selv om de har betalt for søknaden og har ventet lenge på å reise til Norge.

Utover det vil det være flere unge folk som ikke kommer til å søke om au pair tillatelse i det nærmeste året.

I Høringsnotatet **(3.6.2 Forholdet til folkeretten) står det: «Det er viktig at det ikke opprettholdes restriksjoner som gjør sterkere inngrep i den enkeltes frihet eller andre sosiale eller økonomiske konsekvenser enn det som er nødvendig.»**

Selv om menneskerettighetskonvensjoner åpner for at det kan gjøres inngrep i privatliv og familieliv når dette er nødvendig for å beskytte folkehelsen, mener vi at innreiserestriksjonene for au pairer er et uforholdsmessig tiltak for å utøve et slikt inngrep.

Vi mener at restriksjonene som ble innført har sterkere inngrep i søkerens sosiale og økonomiske konsekvenser enn det som er nødvendig. I realiteten venter au pairene, som søkte om au pair-tillatelse i november 2019, fortsatt på enten på au pair-tillatelse eller på lov til å komme til Norge.

Når au pairer søker om au pair-tillatelse må de betale 8.400 kr i gebyr via UDI's portal (til sammenlikning koster søknad om oppholdstillatelse for arbeid 6.300 kr, studenttillatelse 4.900 kr, Tillatelse for forsker med egne midler 4.900 kr, permanent oppholdstillatelse for voksne 4.900 kr.). Allerede der ser det ut til at det er truffet uhensiktsmessig stort beløp da det er lite trolig at saksbehandling av en au pair-sak (som er veldig standard da alle bruker en standardisert kontrakt) er så mye mer arbeidskrevende enn for eksempel behandling av en student-søknad eller søknad om arbeidstillatelse). Som regel deles utgiftene mellom vertsfamilien og au pairen men det er fortsatt noen au pair-søkere som har betalt hele gebyret selv. For au pair-kandidater fra tredjeland kan dette utgjøre 3 månedslønner. Etter at dette gebyret er betalt planlegger søkerne dere liv med henblikk på å komme til Norge. De tilrettelegger deres jobb eller studie iht. å reise til Norge for 24 måneder. De gleder seg til å komme til Norge. Vi har opplevd at flere av søkere, som har ventet i snart et år på at deres sak bli behandlet av UDI har blitt «sakt opp» før de har fått visum. Det skjer av flere årsaker. Hos en vertsfamilie har livssituasjon forandret seg og de kan ikke lenger ta imot en au pair; noen har bestemt seg for å invitere en au pair som enten allerede er i Europa eller som bytter vertsfamilie i Norge, fordi de ikke ønsker å vente på ubestemt tid på den opprinnelige au pairen som ikke kan komme til Norge likevel.

I følge UDI's rapport fra den 9. september er det 397 søknader som ikke er behandlet, hvor ca. 2/3 av dem er au pair-søknader. Vi er klare over at hvis regjeringen velger å beholde Norge lukket for au pairer frem til juni 2021 er det en stor risiko for at mange av disse avtaler bli kansellert av vertsfamilier *eller at au pairene selv vil bli nødt til å finne andre løsninger, jobber osv. så det ikke er lett å legge sitt liv på is i så lang periode.* Dette skaper en sårbar situasjon for unge folk, mest jenter, som har satt deres liv på «vent» i opptil 1,5 år med risiko for at de ikke vil kunne starte programmet i det hele tatt.

En forlengelse av innreiserestriksjoner kanskje frem til 1.juni 2021 uten unntak for denne gruppen mennesker betyr i praksis at de fleste vil miste mulighet til å delta på au pair-program i Norge, selv om de har betalt 8.400 kr for saksbehandling og har fått arbeidstilbud fra en vertsfamilie.

Siden mars 2020 er vi blitt kontaktet av flere vertsfamilier hvor en eller begge foreldre jobber i en samfunnskritisk sektor. Antall leger er blant annet overrepresentert blant dem, som søker om en au pair. Disse familiene sier at de ikke kan vente til au pairen kommer kanskje en gang til sommer 2021 for de trenger hjelp nå og ikke om et år. Au pair-programmet er et kulturutvekslingsprogram, men det innebærer at au paires jobber opptil 30 timer per uke. Akkurat denne hjelpen er mange vertsfamilier avhengige av. Vi har hørt fra flere vertsfamilier at de måtte gå ned i stillingsprosenten fordi de ikke hadde anledning til å hente barn i barnehage og au pairen, som de har invitert, ikke kunne komme til Norge.

For noen vertsfamilier, spesielt aleneforeldre, har hjelp fra en au pair kjempestor verdi og kan bestemme om de kan jobbe i 100% stilling. Det at familien har behov for hjelp betyr ikke at familien ikke tilbyr au pairen kulturutveksling eller norskopplæring.

I følge alle rapportene har aktiviteten i norsk økonomi falt brått som følge av koronapandemien. Flere vertsfamilier har nå dårligere råd til å invitere en au pair. Som vist til ovenfor er det stadig familier som kan og ønsker å invitere au pair. Det å stoppe de au paires, som er blitt invitert av norske familier, er uhensiktsmessig. Det har også betydning også for de enkle familienes liv og au paires liv.

Norge mister allerede milliarder på grunn av pandemien og staten bør ikke ligge til hinder for at folk utfører deres arbeid. Vi ber regjeringen ikke sette flere begrensninger enn det som er nødvendig.

Antall au paires har ikke vokst siden 2011 og i 2020 er antall søknader falt ytterligere. Fra mars ut april har UDI nesten ikke innvilget noen au pair-tillatelser, og fra mai til den 30. august ble det totalt innvilget 175 au pair-tillatelser hvor nesten alle allerede oppholdt seg i Europa.

Det betyr at absolutt de fleste au paires, som kommer til Norge i 2020 vil være tidligere au paires, som allerede har vært au pair i et annet europeisk land, da de øvrige søkere ikke får lov til å komme til Norge. Vi vil anbefale at regjeringen ikke legger opp til en slik «skjevhet»/ tendens.

Flere rapporter både i Norge og i utlandet har vist at profesjonelle au pair-byråer bidrar positivt til at au pair-ordningen fungerer som den skal. I Norge var det 2 profesjonelle Au Pair-byråer som har jobbet med au pair-formidling – Atlantis og Energy Au Pair. Atlantis ble stengt ned etter Norge ble rammet av koronapandemien. Hvis restriksjonene fortsetter som de er nå frem til sommer 2021, så er det risiko for at også Energy Au Pair må stenge.

Konklusjoner:

I praksis sidestilles au paires med turister og arbeidssøkende uten kontrakt. Det er helt klart at au paires kommer til de mest stabile, tilrettelagte og kontrollerte forhold sammenliknet med andre type innvandrere (for eksempel studenter eller andre arbeidstakere, som må klare seg selv i samfunnet, uten at noen treffer dem på flyplassen, handler for dem, lager mat for dem mm). Vi foreslår at au pair-tillatelsen sidestilles med studie-, arbeid- og familietillatelsene.

Med vennlig hilsen,

Natalia Ravn-Christensen, leder i formidlingsbyrå «Energy Au Pair»

Katolske prester i Norge med ansvar for filippinsk sjelesorg: Fader Claes Tande, med de filippinske nasjonalsjelesørgere Fr. Armando B. Alfaro jr., Fr. Cruf Climaco, Fr. José Johan Dumandan, og Fr. Marcos P. Delos Trinos.
Iryna Bihun, leder av Den Ukrainske Forening i Norge

PS. Vi har innhentet en ekstra kommentar fra katolske prester i Norge med ansvar for filippinsk sjelesorg v. Fader Claes Tande (en av de undertegnede), som legges ved nedenfor som en nyttig kommentar.

Den katolske kirke i Norge har høstet betydelige erfaringer med filippinerorientert sjelesorg helt siden 1970-rallet, og med au pairene blant dem både før og etter at deres antall steg tidlig i vårt århundre. Filippinere er et vesentlig segment av de troende, de er godt integrert og viktige i så å si samtylige menigheter, og i tillegg har vi en spesialisert nasjonalsjelesorg med bl.a. fire filippinske prester basert i Oslo, Bergen, Stavanger og Trondheim, og filippinske ordenssøstre i Molde og i Bodø. Vi har hånden på pulsen av de forskjellige miljøer, blant dem au pair-miljøet.

For en uke siden ble en besøkende fra Vatikanet, kardinal Tagle, testet positivt for Covid-19 (RT-PCR-test) ved ankomst i Manila, ved den vanlige innreiseprosedyre på flyplassen. Han var asymptomatisk, følte seg vel, men like fullt infisert av viruset. Og før avreise fra Roma hadde han «bestått» den virustesten flyselskapet hadde stilt.

Dette illustrerer at det filippinske testregimet har så samme måte som de fleste lands blitt temmelig godt. Det kan imidlertid ikke prestere det umulige: Verken en eller to negative virustester før avreise garanterer at en au pair eller annen reisende ankommer usmittet; man kan pådra seg sykdommen underveis på mange vis, for eksempel på ombordstigningsbroer ved flybytter. Derfor er det viktig at også mottagende land har en seriøs ankomstprotokoll. Testing, karantene.

Det er ikke noe som tilsier at en innreisende ung og rask filippinsk au pair i 20-årene utgjør en særlig smittevernsutfordring. Kvaliteten på norsk, italiensk og filippinsk RT-PCR-testing er likeverdig. Et reisevei på nesten et døgn vil også avkorte den symptomløse initialfase mer enn for kortreiste fra europeiske «røde land», slik at ankomsttestingen på Gardermoen har enda større sjanse til å korrigere evt «for tidlige» PCR-tester tiden før avreise. Norge har karantenekrav uansett: Den beste karantene som i praksis kan tenkes vil nettopp være den en au pair typisk får – i regi av en familie som har sterk egeninteresse i at den er sikker og seriøs.

En påtagelig andel filippinere som søker til Norge som au pairer, har helsefaglig bakgrunn, gjerne sykepleierutdannelse. Eller de har jevnaldrende som er sykepleiere. De har fra filippinsk fjernsyn og sosiale medier fått med seg dramatikken fra landsmenn i som arbeider som leger og pleiere ved ICU-avdelinger i sykehus verden over. Sorgløs risikoatferd fra disse unge (som regel) damene turde ikke være noe å være redd for.

Dersom det i det hele tatt skulle synes nødvendig å diskriminere (skjelne) mellom kategorier av innreisende fra røde land ut fra smitterisiko, turde de filippinske au pairer fortjene en plassering aller fremst foran nåløyet.

<https://politi.dk/en/coronavirus-in-denmark/travelling-in-or-out-of-denmark/persons-resident-in-banned-countries>

<https://www.coe.int/en/web/conventions/search-on-treaties/-/conventions/rms/090000168007231c> - European Agreement on "au pair" Placement and Protocol thereto, Strasbourg, 24.XI.1969

<https://www.udiregelverk.no/rettskilder/lover-og-forskrifter/lover-og-forskrifter2/utlendingsforskriften/#/kapittel/1/overskrift/1> / utlendingsforskriften § 6-25 første ledd

<https://www.regjeringen.no/contentassets/02ecc59f2f294317b9b347d95fb0e181/horingsnotat.pdf> - Høringsnotat «Forlengelse av midlertidig lov om innreiserestriksjoner for utlendinger av hensyn til folkehelsen og midlertidige saksbehandlingsregler i utlendingsloven for å avhjelpe konsekvenser av utbruddet av covid-19»

<https://www.helsedirektoratet.no/rapporter/samfunnsokonomisk-vurdering-av-smitteverntiltak-covid-19/Samfunns%C3%B8konomisk%20vurdering%20av%20smitteverntiltak%20-%20covid-19%20-%20andre%20rapport.pdf?download=false> - Covid-19 – samfunnsøkonomisk vurdering av smitteverntiltak – andre rapport